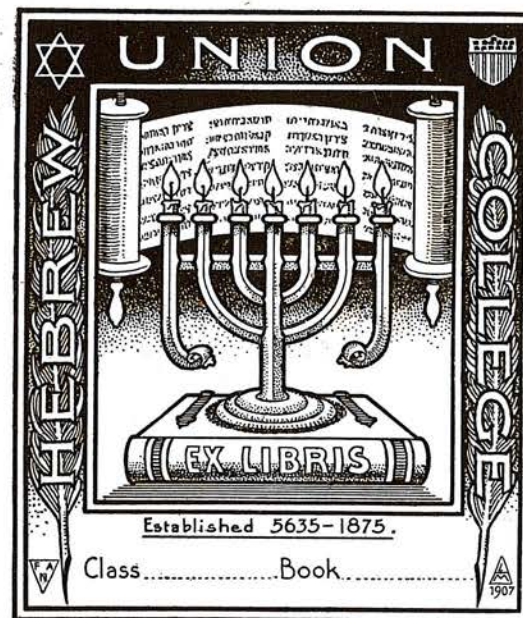

5643

K

DR. LOUIS GROSSMANN COLLECTION

KV
B

Choral-Gesänge

bei der

am 17. Juli 1840 Statt findenden

Einweihung

der

Synagoge zu Berne.

(Zum Besten der neuen Synagoge.)

Hannover, 1840.

Gedruckt in der Königl. Hof-Buchdruckerei bei G. A. Zeltener.

מ 1.

חזן אתה הראת לדעת. כי ש הוא האלהים אין עוד מלבדו.
קבל אין כמוך באלהים ש. ואין כמעשיך.

חזן לעשה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו.

קבל ואמרו. הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים.
להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך.

חזן יהי ש אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו. אל יעזבנו
ואל יטשנו.

קבל מי כמכה באלם ש. מי כמכה נאדר בקדש. נורא
תהלות עשה פלא.

חזן יהי כבוד ש לעולם. ישמח ש במעשיו.

קבל יהי שם ש מברך. מעתה ועד עולם.

חזן ש מלך. ש מלך. ש ימלך לעולם ועד.

קבל ש עז לעמו יתן. ש יברך את עמו בשלום.

חזן ויהיו נא אמרינו לרצון. לפני ארון כל.

קבל שמע ישראל. ש אלהינו ש אחד.

(Die heilige Lade wird geöffnet.)

חזן ויהי בנסע הארץ ויאמר משה. קומה ש ויפצו איביך.
וינסו משנאיך מפניך.

קבל קומה ש למנוחתך. אתה וארון עזך.

חזן בהניך ילבשו צדק. וחסידיך ירננו.

קבל בעבור דוד עבדך. אל תשב פני משיחך.
 מן ש חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.
 קבל כי מציון תצא תורה. ודבר ש מירושלים.

(Nachdem die Thora's aus der heiligen Kade genommen worden sind:)

מן גדלו לש אתי. ונרוממה שמו יחדו.

קבל רוממו ש אלהינו. והשתחוה להדום רגליו. קדוש הוא.
 מן רוממו ש אלהינו. והשתחוה להר קדשו. כי קדוש ש אלהינו.
 קבל ואמר ביום ההוא. הנה אלהינו זה. קוינו לו ויושיענו.
 זה ש קוינו לו. נגילה ונשמחה בישועתו.

מ 2.

(Während des Zuges zur neuen Synagoge, werden folgende Verse im Chor gesungen.)

- 1) עזי וזמרת יְהוָה. ויהי-לי לישועה (ב"פ).
- 2) קול רנה וישועה באהלי צדיקים. ימין ש עשה חיל (ב"פ).
- 3) ימין ש רוממה. ימין ש עשה חיל (ב"פ).
- 4) לא-אמות כי-אחיה. ואספר מעשי-יה (ב"פ).
- 5) יסר יסרני יְהוָה. ולמות לא נתנני (ב"פ).
- 6) מן פתחו-לי שערי-צדק. אבא במ אודה יְהוָה.

7) „Hier ist zum Ewigen die Pforte? Rechtschaffene gehen da hinein.“
 קבל זה-השער לש. צדיקים יבאו בו.

(Die Synagoge wird alsdann geöffnet.)

מ 3.

אנא ש. הושיעה נא: אנא ש. הצליחה נא. אנא ש
 עננו ביום קראנו: — אלהי הרוחות הושיעה נא: בוחן
 לבבות. הצליחה נא: גואל חוק. עננו ביום קראנו: —
 (ג' פעמים)

מ 4.

(Psalm 30.)

- 1) (Ein Psalmlied zur Einweihung des Hauses. — Von David.)
- 2) Ich preise Dich, o Gott! daß Du mich aufgeholfen, und meine Feinde nicht frohlocken ließeßt über mich.
- 3) Gott, mein Herr! ich rief zu Dir — Du heiltest mich.
- 4) Gott, Du brachtest meine Seele aus der Gruft herauf, erhieltest mich, daß ich nicht in die Grube sank.
- 5) So singt Gott, ihr seine Frommen, und preiset seinen heil'gen Ruhm.
- 6) Denn nur ein Augenblick — sein Zorn; Lebensalter — seine Huld. Abends lehrt die Thräne ein, und am Morgen — Jubel.
- 7) Ach, ich sprach in meiner Sicherheit: „Niemals kann ich wanken!“

- 1) (מוזמור שיר חנכת הבית לדוד)
- 2) ארוממך ש כי דליתני. ולא-שמחת איבי לי.
- 3) ש אלהי. שועתי אליך ותרפאני —
- 4) ש. העלית מן-שאל נפשי. חייתני מן-רדי-בור.
- 5) ומרו לש חסידיו. והודו לזכר קדשו.
- 6) כי רגע באפו. חיים ברצונו. בערב ילין בכי. ולבקר רנה —
- 7) ואני אמרתי בשלוי. כל אמוט לעולם.

(Psalm 127.)

- (1) (שיר המעלות לשלמה) אִם־יֵשׁ אֶל־יִבְנָה בֵּית־יְהוָה שׁוֹא עִמָּלוֹ
בִּנְיָו בּוֹ. אִם־יֵשׁ לֹא־יִשְׁמַר־עִיר. שׁוֹא שֶׁקֶד שׁוֹמֵר.
(2) שׁוֹא לֶבֶם מִשְׁכִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי שֶׁבֶת. אֲכָלִי לֶחֶם הָעֲצָבִים
כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׂנֵא.
(3) הִנֵּה נִחַלְתָּ יְהוָה בְּנִים. שֹׂכֵר פְּרִי הַבֶּטֶן.
(4) כַּחצִּים בֵּיד גָּבוֹר. כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים.
(5) אֲשֶׁרִי הִגְבֵּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת־אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא־יִכְשׁוּ. כִּי־
יִדְבְּרוּ אֶת־אֲוִיבִים בְּשַׁעַר.

(Der Herr Land-Rabbiner spricht hierauf den Segen und demnach ein Gebet für unsern durchlauchtigsten Landesherrn und seine hohe Familie und hierauf einen Segen für die Gemeinde.)

מִ 5.

- מִן יִהְיֶה לָּךְ אֶת שֵׁם יְהוָה. כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָרוּ.
קֵבֶל הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וּשְׁמִים. — וִירֵם קֶרֶן לַעֲמוֹ. תִּהְלֶה לְכָל־
חֲסִידָיו. לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבּוֹ. הַלְלוּיָהּ.

Im Chor.

(Psalm 24.)

- (1) (Ein Psalmlied Davids:) Des Ewigen ist die Erde, und was sie füllet; Welt und Bewohner sind sein.
(2) Er hat an Ufern ihren Grund gelegt, an Strömen sie erbauet. —
(3) Wer darf den Berg des Herrn besteigen? wer seine heilige Stätte betreten?
(4) Wer reiner Hände, lauter Herzens
- (1) (לְדוֹד מִזְמוֹר) לַיְהוָה הָאֶרֶץ
וּמִלֵּאָה. חֶבֶל וַיִּשְׁבִּי
בָהּ. —
(2) כִּי־הוּא עַל־יָמִים יִסְדָּהּ.
וְעַל־נְהָרוֹת יִכּוֹנְנָהּ.
(3) מִי יַעֲלֶה בָהֶר יְהוָה. וּמִי
יָקוּם בַּמָּקוֹם קִדְשׁוֹ
(ב"פ).
(4) נָקִי כַפַּיִם וּבֶרֶךְ לֵב.

- (8) Gott! durch Deine Huld stelltest Du mich fest, wie Berge unerschütterlich; nun verhülltest Du Dein Angesicht — ich bebte. —
(9) Da rief ich zu Dir, o Gott, da flehete ich zu Gott.
(10) Was gewinnst Du durch mein Blut, so ich sinke in die Gruft? — Kann Staub Dich preisen, rühmen Deine Treue?
(11) Ach, höre Gott! und sey mir gnädig. „Gott sey mein Beistand.“ —
(12) Da wandeltest Du meine Klagen um in Reigen, lösest auf mein Trauerkleid und umgürtest mich mit Freuden.
(13) Auf daß ich singe Deine Ehre und nie verstumme. — Gott, mein Herr, ich will ewiglich Dich preisen.
- (8) בְּכִרְצוֹנְךָ הֵעֵמְדָתָהּ
לְהִרְרִי עֵץ. הִסְתַּרְתִּי
פָּנֶיךָ. הֵייתִי נִכְהָל —
(9) אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא. וְאֵלֵי־
אֲתַחֲנֶן. —
(10) מִהֲכִצְעִי כַדְמִי בִרְדִּיתִי
אֶל־שַׁחַת. הַיּוֹדֶךָ
עֶפְרָה. הַיְגִיד אֶמְתִּיךָ.
(11) שְׁמַע־יְהוָה וְחַנּוּנִי. יְהוָה הִיא
עֲזָרָתִי —
(12) הִפַּכְתָּ מִסַּפְרֵי לְמַחֲוֹל
לִי. פָּתַחְתָּ שִׁקִּי
וְתַאזְרֵנִי שִׂמְחָה —
(13) לִמְעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד
וְלֹא יִדָּם. יְהוָה אֱלֹהֵי
לְעוֹלָם אֲדוֹרְךָ.

(Psalm 122.)

- (1) (שיר המעלות לדוד) שְׂמַחְתִּי בְּאֲמָרִים לִי. בֵּית יְהוָה נִלְךְ.
(2) עֲמֻדוֹת הָיוּ רִגְלֵינוּ. בְּשַׁעֲרֵיךָ יְרוּשָׁלַיִם.
(3) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה. כְּעִיר שֶׁחִבְרָה־לָּהּ יַחְדָּו.
(4) שֶׁשֶׁם עָלוּ שִׁבְטֵיהֶם. שִׁבְטֵי־יִהוּדָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. לַהֲדוּת
לְשֵׁם יְהוָה.
(5) כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט. כִּסְאוֹת לְבֵית דוֹד.
(6) שְׁאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַיִם. יִשְׁלֹוּ אֶהְבִּיךָ.
(7) יְהִי־שְׁלוֹם כַּחֲלִיךְ. שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ.
(8) לְמַעַן אֲחִי וְרֵעִי. אֲדַבְרָה־נָּא שְׁלוֹם בֵּין.
(9) לְמַעַן בֵּית־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לָךְ.

- 2) Zeuch ein, o Herr! in Deinen Ruh-
heiß! Du und die Lade Deiner
Herrlichkeit.
- 3) Laß Jugend Deine Priester kleiden,
laß Deine Heiligen frohlocken.
- 4) Um Deines Knechtes Davids wil-
len, verweigere nicht, was Dein
Gesalbter fleht.
- 5) Ich habe euch eine frommende
Lehre gegeben; verlaßt meine Thora
nicht.
- 6) Sie ist ein Baum des Lebens de-
nen, die sie fest halten, und wer
sie ergreift, ist glücklich.
- 7) Ihre Wege sind Wege der Bönne,
und all' ihre Gänge friedlich.
- 8) Führe uns zurück, o Gott! zu Dir,
daß wir umkehren, erneue unsere
Tage, wie ehemals.

- (2) קומה ה למנוחתך.
אתה וארון עֹד.
(3) כהניך ילבשו צדק.
וחסידך ירננו.
(4) בעבור דור עבדך. אל-
תשב פני משיחך.
(5) כילקח טוב נתתי לכם.
תורת אלהתעזובו.
(6) עֲצָחִים הֵיא למחזיקים
בה ותומכיה מאשר.
(7) דרכיה דרכי-נעם.
וכל-נתיבותיה שלום.
(8) השיבנו ה אֵיך ונשובה.
חדש ימינו בקדם.
(ב"פ)

6.

Pre d i g t.

(Psalm 84.)

- 1) (Dem Meister auf der Gith, von den
Söhnen Korach's ein Psalm.)
(1) למנוחה על הגתית לבני-
קרח מזמור.)
- 2) Wie lieblich sind Deine Wohnsitze,
Gott der Heere!
(2) מה ידירות משכנותיך.
ה צבאות.
- 3) Es sehnet und schmachtet meine
Seele nach den Borhöfen Gottes.
Mein Herz und mein Fleisch jauch-
zen dem lebendigen Gotte zu.
(3) נכספה וגם כלתה נפשי
לחצרות ה. לבי ובשרי
ירננו אֶל-אל חי.

ist: wer Meineid nie betheuert, zum
Truge nie geschworen:

- 5) empfängt reichen Segen vom Herrn,
gerechten Lohn vom Gotte seines
Heils.
- 6) So ist dieses Geschlecht, das Gott
verehrt, Dein Antlitz zu schauen
sich sehnt; so ist Jakobs Geschlecht!
Selah!
- 7) Erhebt, ihr Thore, das Haupt!
erweitert die ewigen Pforten; laßt
ihn einziehen, den König des
Ruhms!
- 8) Wer ist der König des Ruhms?
Der Herr ist mächtig und siegreich;
der Herr ist siegreich im Kampfe.
- 9) Erhebt, ihr Thore, das Haupt!
erweitert die ewigen Pforten; laßt
ihn einziehen, den König des
Ruhms!
- 10) Wer ist der König des Ruhms?
Gott, des Weltalls Herr, der ist
der König des Ruhms, Selah!

אשר לא-נשא לשוא
נפשו. ולא נשבע

למרמה.

(5) ישא ברכה מאת ה.

וצדקה מאלהי ישעו.

(6) זה דור דרשו. מבקשי

פניך יעקב. סלה.

(ב"פ)

(7) שאו שערים ראשיכם

והנשאו פתחי עולם.

ויבא מלך הכבוד —

(ויבא מלך הכבוד).

(8) מי זה מלך הכבוד. ה

עוזו וגבור. ה גבור

מלחמה (ה גבור מלחמה)

(9) שאו שערים ראשיכם

ושאו פתחי עולם.

ויבא מלך הכבוד.

(ויבא מלך הכבוד).

(10) מי הוא זה מלך הכבוד.

ה צבאות. הוא מלך

הכבוד. סלה.

(הוא מלך הכבוד. סלה).

(Beim Einstellen der Thora's in die heilige Lade.)

(Einzelne Verse aus der heiligen Schrift.)

- 1) Wenn die Lade niedergelegt ward,
sprach er: Ruhe nunmehr, o Ewiger!
unter der Menge der Tausende Israels.
- (1) ובנחה יאמר. שובה ה.
רבבות אלפי ישראל.

- 4) Auch der Vogel findet ein Haus, und die Schwalbe sucht sich ein Nest, worin sie birgt ihre Küchlein — ich Deine Altäre, Gott der Heere, mein König und mein Gott!
- 5) Heil den Bewohnern Deines Hauses, sie können immerwährend Dich preisen. (Selah!)
- 6) Heil dem Menschen, der seine Stärke findet in Dir, denen, die auf ihre Wege achten,
- 7) sie wallen durch das Bacha=Thal, laben sich an dem Quell, und Moore sehen sie in Segnungen eingehüllt;
- 8) sie gehen von Schaar zu Schaar — erscheinen vor Gott in Zion.
- 9) Gott, Herr Zebaoth, höre mein Gebet und merke darauf, Gott Jakobs! (Selah!)
- 10) Du, unser Schild, o Gott! schau herab, und blick' hernieder auf das Angesicht Deines Gesalbten.
- 11) Denn besser ist ein Tag in Deinen Vorhöfen, denn sonst Tausend; ich ziehe vor, auf der Schwelle zu stehen im Hause meines Gottes als zu verweilen in den Palästen des Frevels.
- 12) Denn Sonn und Schild ist Gott der Herr, Gunst und Herrlichkeit
- 4) גם צפור מצאה בית.
ודרור קן לה אשר-
שתה אפרחיה. את
מוכחותיך ש צבאות.
מלכי ואלהי.
- 5) אשר יושבי ביתך. עוד
יהללוך סלה.
- 6) אשרי אדם עוֹדֵלו כך.
מסלות בלבנם.
- 7) עברי בעמק הבכא
מעין ישיתוהו. גם-
ברכות ועטה מורה.
- 8) ילכו מחיל אל-חיל.
יִרְאֶה אל-אלהים
בציון.
- 9) ש אלהים צבאות
שמעה תפילתי. האזינה
אלהי יעקב סלה.
- 10) מגננו ראה אלהים.
והבט פני משיחך.
- 11) כי טוב יום בחצר
מִאֶף. בחרתי הסתופף
בבית אלהי. מדור
בְּאֶהֱלֵי־רִשְׁעִי:
- 12) כי שמש ומגן ש אלהים.
חן וכבוד יתן ש. לא

spendet Gott, versagt kein Gut denen, die in Unschuld wandeln.

13) Gott der Heere! Heil dem Menschen, der Dir vertrauet.

ימנע טוב להלכים
בתמים:
13) ש צבאות. אשרי אדם
בְּטַח כד.

מ 7.

(Psalm 111.)

- 1) הללו יה אורה ש בכל לבב בסוד ישרים ועדה:
- 2) גדלים מעשי ש. דרושים לכל חפציהם. הללו יה:
- 3) הללו יה הוד-והדר פעלו. וצדקתו עמדת לעד:
- 4) זכר עשה לנפלאותיו. חנון ורחום ש. הללו יה:
- 5) הללו יה טרף נתן ליראיו. יזכר לעולם בריתו:
- 6) כח מעשיו הגיד לעמו. לתת להם נחלת גוים. הללו יה:
- 7) הללו יה מעשי ידיו אמת ומשפט. נאמנים כל-פקודיו:
- 8) סמוכים לעד לעולם. עשויים כאמת וישר. הללו יה:
- 9) פדות שלח לעמו. צוה לעולם בריתו. קדוש ונורא שמו:
- 10) ראשית חכמה יראת ש. שכל טוב לכל-עשיהם. תהלתו עמדת לעד הללו יה:

(Psalm 112.)

- 1) הללו יה אשר איש ירא את-ש. במצותיו חפץ מאד:
- 2) גבור בארץ יהיה זרעו. דור ישרים יברך. הללו יה:
- 3) הללו יה הוֹדֵעֵשֶׁר בכיתו. וצדקתו עמדת לעד:
- 4) זרח בחשך אור לישרים. חנון ורחום וצדיק. הללו יה:

- (5) הללו יה טוב איש חונן ומלוה. יכלכל דבריו במשפט:
 (6) כי-לעולם לא-ימוט. לזכר עולם יהיה צדיק. הללו יה:
 (7) הללו יה משמועה רעה לא יירא. נכון לכו בְּטַח בָּהֶם:
 (8) סמוך לכו לא יירא. עד אשר-יראה בצריו: הללו יה:
 (9) פזר נתן לאביונים. צדקתו עמדת לעד. קרנו תרום בכבוד:
 (10) רשע יראה וכעס. שניו יחרק ונמס. תאות רשעים
 תאבד הללו יה.

Ps. 8.

(Psalm 135.)

- (1) הללו יה הללו את-שם ה'. הללו עבדי ה':
 (2) שעמדים בבית ה'. בחצרות בית אלהינו:
 (3) הללו יה כי טוב ה'. זמרו לשמו כי נעים:
 (4) כי יעקב בחר לו יה. ישראל לבגלתו:
 (5) כי אני ידעתי כי גדול ה'. ואדנינו מכל-אלהים:
 (6) כל אשר חפץ ה' עשה. בשמים ובארץ. בימים וכל-
 תהמורת:
 (7) מעלה נשאים מקצה הארץ. ברקים למטר עשה מוצא
 רוח מאוצרותיו:
 (8) שהכה בכורי מצרים. מאדם עד בהמה:
 (9) שלח אֲחֹת ומפתים בתוככי מצרים. בפרעה ובכל-עבדיו:
 (10) שהכה גוים רבים. והרג מלכים עצומים:

- (11) לסיחון מלך האמרי. ולעוג מלך הבשן. ולכל
 ממלכות בנען.
 (12) ונתן ארצם נחלה. נחלה לישראל עמו:
 (13) ה' שמך לעולם. ה' זכרך לדור-דור:
 (14) כי-ידין ה' עמו. ועל-עבדיו יתנחם:
 (15) עצבי הגוים כסף וזהב. מעשה ידי אדם:
 (16) פה להם ולא ידברו. עינים להם ולא יראו:
 (17) אזנים להם ולא יאזינו. אף אין-יש-רוח בפיהם:
 (18) כמוהם יהיו עשיהם. כל אשר-בטח בהם:
 (19) בית ישראל ברכו את-ה'. בית אהרן ברכו את-ה':
 (20) בית הלוי ברכו את-ה'. יראי ה' ברכו את ה'.
 (21) ברוך ה' מציון. שֶׁנָּהן ירושלים. הללויה:

Ps. 9.

(Psalm 150.)

Halleluja!

- 1) Lobet Gott in seinem Heiligthume,
 lobet ihn in seiner Himmelsveste!
 2) Lobet ihn in seinen mächtigen Thä-
 ten! lobet ihn nach seiner unend-
 lichen Größe.
 3) Lobet ihn bei dem Hall der Pos-
 saunen! lobet ihn mit Psalter und
 Sither!

- (1) (הללויה) הללויה (הללו-
 אל בקדשו) הללויה
 ברקיע עזו.
 (2) הללויה בגבורתיו.
 הללויה כרב גדלו.
 (3) (הללויה) הללויה. (הללויה)
 בחקע שופר) הללויה
 בנבל ובנור.

4) Lobet ihn mit Pauke und Reigen!
lobet ihn mit Saitenspiel und
Schalmeien.

5) Lobet ihn mit weittönenden Sym-
beln! lobet ihn mit lauttönenden
Symbeln. —

6) Alles was Odem hat, lobe den
Herrn. Halleluja.

4) הללוהו בתוף ומחול.
הללוהו במנים ועגב.

5) (הללויה) הללויה (הללוהו
בצלצלי-שמע) הללוהו
בצלצלי תרועה.

6) כל הנשמה תהלל יה
הללויה. כל הנשמה
תהלל יה הללויה: